

Reactie NVTZ

In de non profit sector is in diverse segmenten daarvan een redelijk parallel te noemen ontwikkeling inzake de positie, taken en rollen van commissarissen of toezichthouders gaande. Vanuit het gedachtegoed, dat daarbij ontwikkeld wordt, geeft de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen (NVTZ) het volgende in overweging.

Doelstellingsfocus

Naast de dominante financiële doelstelling van ondernemingen worden door hen doelen op andere terreinen gesteld en bereikt. Dit multi-target fenomeen (veelal onder de term maatschappelijk ondernemen gedefinieerd) betekent dat ondernemingen "winst" scoren op meer dan het financiële vlak alleen. Voor een raad van commissarissen betekent dit toezicht houden op meerdere prestatievelden, waarop de onderneming scoort: financieel en markttechnisch, maatschappelijk, als werkgever en als innovator bijvoorbeeld. Het niet benoemen van dit maatschappelijke aspect vinden wij een omissie.

Doel toezicht

De formulering van het doel van het toezicht van de raad van commissarissen vinden wij onvolledig en gedateerd. Het prospectieve element van het toezichthouderschap wordt niet genoemd en het wezenlijke element van het retrospectieve toezicht (toezicht op de doelrealisatie) ontbreekt. Ons voorstel is om in de Code onder Principe II.1 Taak en werkwijze het volgende op te nemen: "De raad van commissarissen heeft tot taak toezicht uit te oefenen op de doelrealisatie van de vennootschap, zoals deze door het bestuur middels zijn beleid wordt verwerkt, alsmede op de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Etc"; en in het reglement van de raad van commissarissen dit een nadere uitwerking te geven, waarin ook het prospectieve element aan de orde komt.

Samenstelling

Wat betreft de samenstelling van de raad van commissarissen bezien wij Principe II.2 Deskundigheid en bekwaamheid in combinatie met Principe II.5 Onafhankelijkheid. De criteria voor samenstelling zijn in volgorde van belangrijkheid:

- bekwaamheid,
- betrokkenheid en
- onafhankelijkheid.

Aan deze drie criteria mag niet getornd worden. Zij zijn dominant en gaan boven voordrachtsrechten van belanghebbenden.

Bindende voordrachten zijn strijdig met de onafhankelijkheid van de leden van de raad van commissarissen en met hun taakstelling om alle bij de onderneming betrokken belangen te wegen (zoals de belangen van de aandeelhouders of kapitaalinvesteerders, van de medewerkers en van het bestuur) in relatie tot het ondernemingsbelang, het belang van de doelstellingen die geformuleerd zijn of worden. Het invoeren van bindende voordrachten heeft onnodige uitzonderingen (zie bijvoorbeeld in de code onder II.5.1) tot consequentie alsmede de niet functionele oormerking van de inbreng van dergelijke leden en vooronderstellingen inzake de kleuring van hun inbreng en hun onafhankelijkheid. Tot slot blijkt het nogal eens praktijkproblemen (onterechte verwachtingen van achterban bijvoorbeeld) te scheppen, die geen meerwaarde voor de resultaten van de raad van commissarissen opleveren. Bindende voordrachten zijn strijdig met de onafhankelijkheid en dienen dus afgewezen te worden. De inspraak en medezeggenschap van belanghebbende

partijen kan op een andere wijze "meer effectief en doelgericht" vormgegeven worden:

- inspraak op de profielschets (te formuleren als een principiële eis in de code) en
- mogelijkheid om personen bij vacatures voor te dragen dan wel op hun te attenderen.

Eventueel aan te vullen met een vorm van betrokkenheid in adviserende zin bij of in de wervings- en selectieprocedure.

Zoetermeer, 17 juli 2003,
Jacques J.K. Gerards
Directeur NVTZ